

gjorde Indskud, men ogsaa billig for det offentlige, i alt Fald i Forhold til, hvad der nu foreligger. Den Gang var det Bidrag, der var Tale om fra Kommunerens Side intet, fra Statens Side een Gang for alle 2 Millioner Kroner, nu bliver det 2 Millioner aarlig fra Statens Side foruden et ikke nærmere bestemt Antal Millioner, som Kommunerne skulle udrede. Selv den ærede Opposition har været inde paa Spørgsmaalet om Oprettelse af en almindelig Alderdomsforsørgelse, saaledes at Begrebet Hjælp til Selvhjælp skete Fyldest. Der blev forelagt et Forslag den 27de December 1881 af en Del Folketingsmænd, af hvilke et temmelig stort Antal hørte til Oppositionen — en Del af dem have vi endnu den Fornøjelse at se her i Salen —, og dette Forslag gik ud paa en Alderdomsforsørgelse, saaledes ordnet, at enhver i en vis Alder tvungent skulde svare et Bidrag, imod at saa Staten paa sin Side stod noget til, og det Forslag vakte ikke saa ganske lille en Glæde. Det blev udtalt af et Medlem, som endnu er til Stede her, at dette, at man ved at bidrage 3 Ore daglig i den unge Alder kunde paa de gamle Dage faa 136 Kr. om Aaret, vilde vække stor Tilfredshed i mange Hjem, hvor der nu var Sorg. Man var altsaa den Gang ogsaa fra den ærede Oppositions Side inde paa Princippet Hjælp til Selvhjælp, saaledes opfattet, som jeg mener, at det rettelig skal opfattes. Det kan efter min Mening ikke nægtes, at der er noget søgt i den Fortolkning, man vil gøre gældende, naar man paa staar, at man ogsaa nu stræber at stille sig paa samme Grund og stadig holder fast paa Princippet Hjælp til Selvhjælp. Jeg tror, at det har været almindelig anerkendt i tidligere Tid, at man ved Hjælp til Selvhjælp forstod noget ganske andet, og jeg tror, at man ganske rolig kunde udløse en Præmie til den, der kunde paavise, at dette Udtryk under Rigsdagens tidligere Forhandlinger, i alt Fald for nogle Aar siden, er blevet brugt om noget af den Art, som man nu er i Færd med her at vedtage. Efter min Overbevisning vil Vedtagelsen af dette Lovforslag ikke alene ikke fremme Selvhjælp, men endog i mange Tilfælde tværtimod ligefrem hæmme Selvhjælp. Det er allerede fremhævet af det ærede Medlem fra Fredensborg (S. Hage), at disse Alderdomsforsørgelseskasjer, hvortil Arbejderne yde Bidrag paa deres Side og Arbejdsgiverne paa deres, ville faa et Dødsstød, og jeg tror ogsaa, at selv det ærede Medlem fra Frederiksberg (Holck) har indrømmet denne Sandhed. Det er ogsaa fremhævet, at Familiebaandene vilde

blive overstaarne. Det blev vel benægtet, men jeg forstod ikke med hvilken Ret. Saa vidt jeg veed, er Fattigloven i den Stikfælde, hvori den nu foreligger akcepteret, saaledes affattet, at der ikke længere, som oprindeligt af Regeringen foreslaaet, er nogen Forpligtelse for Børnene til at forjærge deres Forældre; det bliver deres egen Sag, om de ville gøre det. Mene derved bliver i mange Tilfælde Familiebaandet overstaaret, eller i alt Fald vil Hjælp til Selvhjælp i mange Tilfælde ikke blive anvendt saaledes som før. Medens tidligere mangen en Familie hjalp sig selv, medens man tidligere i mangfoldige smaa Hjem fandt en gammel Fader eller Moder, som Børnene understøttede, fordi de ikke vilde have dem paa Fattigvæsenet, ville de nu gøre Fordring paa en Pension for Forældrene, som i Kjøbenhavn næppe bliver mindre end 300 Kr. og maaske større. Denne Pension vilde de fordrø for Alderdomsforsørgelse, og det vil være fuldkommen rigtigt. Men paa denne Maade vil Selvhjælpsprincippet blive svækket ved denne Lov i Stedet for at blive fremmet. Man kunde maaske indvende, at Kommunerne kunne genere disse gamle ved at kræve dem anbragte i Asyl, men denne Udvej vil være meget kostbar. Hvis jeg ikke er fejl underrettet, bo Ladegaardslemmerne i Kjøbenhavn, der dog virkelig ikke kunne kræve en finere Behandling end de Brytanister, vi nu skulle have, for en Husleje af c. 100 Kr. om Aaret. Skal man nu ogsaa give de omtalte gamle deres øvrige Fornødenheder, saa kan man sige sig selv, hvad Kosten, som vel skulde være bedre end Ladegaardslemmernes, hvad Brændsel og Belysning o. s. v. vilde løbe op til. Man maa endvidere erindre, at en stor Del af den lavere Middestand, af saadanne Folk, som maa lide meget haardt for at lægge noget op til de gamle Dage, ogsaa ved denne Lov vilde være direkte opfordrede til at standse med denne Anstrængelse, thi en saadan Anstrængelse vil ikke have nogen som helst Interesse for dem, saasnart de ikke ere i Stand til derved at sikre sig væsentlig over 300 Kr. om Aaret; det vil ikke have nogen Interesse for dem at arbejde paa at lægge noget hen til de gamle Dage, thi hvad de saaledes maatte have sparet op, vil uden videre blive befurteret i det Beløb, som Kommunen er pligtig at yde dem. Det foreliggende Forslag forekommer mig altsaa at være saa langt fra at fremme Hjælp til Selvhjælp, at det snarere maa siges at være et Middelemod Hjælp til Selvhjælp. Jeg skal nøjes med disse faa Udtalelser; jeg skal ikke komme nærmere ind paa de øvrige Punkter